

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština zrasla.

Za oglasila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oglasilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari.

Duhovščina in socialna politika.

Stalna točka v „krščansko-socialnih“ govorih naše klerikalne stranke je tudi dokazovanje, da duhovnik ima pravico, pečati se s politiko in socialnim vprašanjem. Primerja se duhovnik z odvetnikom in notarjem, kmetom in delavcem: če vsi ti smejo politikovati, zakaj ne bi imel iste pravice duhovnik? Mi „liberalci“ imamo boljše razloge, če hočemo zagovarjati socialne naloge duhovskega stanu, kakor pa gospod poslanec Žitnik, ki je iztaknil za zadnji delavski shod omenjeno duhovito primero. Sicer pa jih ni dosti, kateri bi duhovniku odrekli pravico, da sme svojo pozornost obračati na socialne razmere in udeleževati se socialnega gibanja. Cerkve ima v resnici dolžnost, odgajati krščanske osebe. Kjer so temu socialne razmere na potu, tam so cerkveni organi, duhovniki, poklani, da delujejo na socialno reformo s kritiko in etičnimi zahtevami. Tehnično formulovanje in izvrševanje novih socialnih naprav pa ni stvar cerkve, nego to spada v področje države. Ako pa ima duhovnik pravico, v javnosti zastopati svoje nasvete za izboljšanje socialnih razmer, pomisliti je vendar, da te pravice izvrševanje je omejeno, mora biti omejeno. Duhovnik ostane duhovnik, naj je še tako vnet za socialne reforme. Njegov prvi in pravi poklic trpi silno škodo, ostane največkrat brez uspeha, kakor hitro se duhovnik spušča na agitatorično in strankarsko-politično polje. Tudi najžalostnejše socialne razmere bi ne opravičile duhovnika, da postane strasten strankar in hujskač, kajti, kar ulegne na tej strani pridobiti, toliko in še več izgubi za drugo, mnogo važnejšo versko-nravno stran, za katero skrbeti je v prvi vrsti od cerkve postavljen in od ljudstva vzdrževan.

Če bi ravno kar povedano tudi ne izhajalo po sebi iz stvari same, namreč iz davne institucije cerkve in duhovskega stanu, resnica tega se kaže čedalje jasneje na Kranjskem, odkar se mlajša naša

duhovščina udeležuje socialnega gibanja. Naj se danes vsak razsodnik, bodisi duhovskega ali posvetnega stanu ozre po naši deželi in naj nam odgovori: ali ni res silno srdito pohujšanje na vseh tistih krajih, koder kaplani agitirajo v socialnem smislu? Koliko so se — premenile socialne razmere po teh agitacijah, a koliko je na drugo stran nastalo prepira in mržnje mej poprej mirnimi občani, koliko divje strasti se je zaplodilo, koliko je trpel duhovski stan na svojem ugledu, koliko vera na svoji moči, pravnost na svojih temeljih?

Bilanca „socialnega“ delovanja naše mlajše duhovščine je strahovito slaba. Čuda to ni, ker vidimo, da se vsak, kdor sedaj pride iz semenišča, takoj čuti, da je kos rešitvi socialnega vprašanja. Drugi, ki so se mnogo več učili, pa vedo, da zahteva baš socialno vprašanje posebnih in temeljitih študij. Čim dalje resen proučevalec gospodarskega položaja in gibanja v znanstvo prodira, tembolj se uverja, kako obsežno je to polje, in koliko treba globokega premišljevanja, predno si je moči pridobiti utemeljeno zdravo sodbo, katera je podlaga resnemu reformatoričnemu delovanju. Ali naši mladi kaplani si nabere iz raznih govorov nekaj fraz in menijo, da socialno delujejo, če hujskajo stan zoper stan, sloj zoper sloj. Če je nevarno, da se otroci z ognjem igrajo, je tembolj nevarno, če se politični diletantje polasté kakega gospodarskega vprašanja. Obuja se s tem mej preprostim ljudstvom epidemična nezadovoljnost, katera si pa pomagati ne da. In to naj bo poklic duhovnika? Potem pa ta strast, s katero nastopajo politični kaplani po naših občinah! Saj bi vendar duhovnik moral biti duševni pastir celi občini, moral bi se dati voditi od ljubezni nasproti vsakemu. Podučevati in svariti, napotovati ljudstvo k mejsobnemu sporazumljenju, izravnovati z dobrim in milim svetom nasprotstvo mej bogatimi in ubožnimi, mej gospodujočimi in službujočimi, v tem smo videli poklic duhovskega stanu. Sedaj se v naši deželi izvršuje baš narobe.

Kjer je bil v občini še nedavno najlepši mir, tam je bojevit kaplan napravil dva sovražna tabora. In če je poprej duhovnik stal nad občinskimi strankami in deloval na njih pomirjenje, sedaj je on voditelj stranke, sedaj je on žene v brezozirni boj zoper drugo stranko, katere pristaši so pri istem kamnu krščeni in so isto tako izročeni istemu duhovniku v versko in нравno varstvo. Da kaplan toži svoje ovčice pred sodiščem, in narobe ovčice njega, — to je sedaj že v navadi. In temu pravijo „krščanski socializem“. Naše ljudstvo se bode lepo zahvalilo za takšno duhovsko politiko prej ali slej. Naj se le naša mlada duhovščina še nadalje tako odgaja in za takšno „delovanje“ podpihuje. Pojde tako še nekaj časa dalje, a dolgo ne.

V Ljubljani, 29. avgusta.

Volilno gibanje na Štajerskem. V nedeljo je bil v Kallwangu shod, na katerem sta Kaltenegger in grof Silva Tarouka priporočala konservativnega kandidata Haindlerja. Shod je bil dobro obiskan. Za dosedanega poslanca Thurharta se na tem shodu ni nikdo oglasil. Thurhart je pa ta dan imel v Št. Petru pri Ljubnem shod, na katerem se je pa velika večina izrekla za njegovo kandidacijo. Govoril je na tem shodu največ o gospodarskih vprašanjih. Izrekel se je za šestletno šolsko dolžnost. Na vprašanje nekega učitelja, kako misli o povišanju učiteljskih plač, ni dal jasnega odgovora. Rekel je, če se povišajo, da se bodo morale povišati deželne priklade, kar je pa jako kočljiva stvar. Kandidat se je vidno bal zameriti se kmetom, če se izreče za povišanje učiteljskih plač. Misli si je, učitelj je malo mej volilci, kmetov pa jako veliko.

Nemška obrtna stranka. Nemškoavstrijska obrtna stranka, kateri je vodja Mandlik, se misli udeležiti novih državnozbornih volitev in že pošilja neki oklic nemškim trgovcem in obrtnikom. V oklicu naglašja, da bi trgovci in obrtniki v me-

Listek.

Kronika.

Srečna Škofja Loka! Minoli teden te je zadela čast, za katero se pri prihodnjih volitvah gotovo izkažeš hvaležno. Posetil te je Prevzvišeni in to je redka čast in velika sreča, toliko večja, ker je Škofja Loka prvo mesto, kjer je Prevzvišeni začel poskušati novo metodo za podjarmljenje kranjskih mest. Prevzvišeni je namreč spoznal, da ne dobi pod svojo komando kranjskih mest, če se bode zanašal na svoje politične kaplane. Ti so za tako delo vendar prenerodni in premalo omikani. Cigararice, dekline in zastarele device že še „spuntajo“, ali meščanom nič ne imponirajo in kar so doslej dosegli v mestih s svojo agitacijo, ni vse skupaj vredno piškavega oreha. Zategadelj je Prevzvišeni zapustil svetle dvorane v škofjski palači in začel sam agitovati, kajti udeležba pri škofjeloških slavnostih je bila zgolj agitacija. Prevzvišeni se je udeležil slovesnega spreveda po škofjeloških ulicah, zabijal žeblje v novo zastavo, imel situvacijo primeren nagovor in se končno pobotal tudi z vrlim gospodom župnikom Tomažičem, kateri doslej ni vedno tako plesal, kakor je Prevzvišeni godel. To je toliko za nimivejšo, ker se je bil župnik Tomažič odločno upiral zahtevi, da se zastava kat. rokodelskega društva blagoslovi v cerkvi, in je le odnehal na škofov pritisek. Konečno se je pa sam udeležil slovesnega spreveda po mestu in izleta k litanijam. Popularnost Prevzvišenega mora zdaj v Škofji Loki biti

dosti večja, nego je bila kdaj prej. Popolna pa še ni vzlic — domžalski godbi, ki je sodelovala.

Kar se zdaj ni zgodilo, se zgodi gotovo o drugi priliki. Prevzvišeni je krenil na pravo pot in če se bode odslej pridno udeleževal podobnih slavnosti, doseže kmalu svoj namen. Za Ljubljano bi Prevzvišenemu svetovali, naj pride časih h Koslerju na vrt itd. Kdor obiskuje take gostilne, postane kmalu znan po Ljubljani in si pridobi lahko veliko popularnost.

Škofja Loka bi imela torej danes biti zopet tako škofova, kakor je bila za časa frizinških škofov, a bati se je, da to ne bode dosti pomagalo, kajti kolikor je Prevzvišeni „katoliški“ stvari koristil v Škofji Loki, toliko ali še več so klerikalci tej stvari škodili nekje drugje. Mej kranjskimi klerikalci je — vsaj v dobi kislih kumar — najzanimivejša oseba „kranjski Badi ni“. Mož se seveda drugače piše, a hudobni jeziki so ga krstili na to ime, ker je nekdanj, ko je občinski svet pretresal vprašanje o ustanovitvi občinskega kopališča, pobijal dotični nasvet z veliko unemo, rekši: „Kaj treba kopališča, mene je samo babica okopala, potem pa se nisem nikdar več kopal, pa sam vendar star postal“. Kranjski Badi ni je bil svoj čas v svojem kraju jako ugledna oseba, a dandanes je tako malo priljubljen, da je letos moral, dasi bolan, sam kositi, ker pri njem že noben kosce ne mara delati. Vsa veljava, kar je mož še doma ima, bila je odvisna od izida neke kazenske pravde, v kateri je bil obtožen zaradi dejanskega — „fej“. Badi ni in

njegovi maloštevilni pristaši so se po razglasitvi prve sodbe tolažili, češ: „To ne more držati! Sodnik je še zelo mlad in še ne ve, kako in kaj“. Vložili so torej vzklic in v njem nastopili dokaz, da kranjski Badi ni že 20 let nekaznovano deluje s takim dejanskim „fej“. Pa vzklic ni pomagal.

Tako podirajo jedni, kar je Prevzvišeni s svojimi agitatorji sezidal s tolikim trudom. Evo novega dokaza!

Na Dolenjskem in sicer prav v tistem okraju, kjer se bode v kratkem vršila državnozborna volitev, je jeden duhovnih agitatorjev napravil klerikalni stranki veliko škodo. Dotičnik je popolnoma pozabil, da ne sme slušati glasu svojega srca, kadar mu govori o ljubezni. Ljubil je! Goreče, istinito, ali ne stanovitno. Zapustil je prvo izvoljenko in si izbral drugo. Vaškim fantom pa to ni bilo všeč. Bali so se, da se Gospod sčasoma zaljubi tudi še v vsa druga dekleta in sklenili, spomniti ga na nedvoumen deželnonavadni način na njega stanovsko dolžnost. Počakali so ga, ko se je v mraku šetal s svojo ljubimko, za nekim kozolcem in dali besedo — metlam, katere so zaljubljenčevemu hrbtu vse povedale, kar so se fantje namenili sporočiti njega nositelju. Kaj več o tej tragikomični dogodbi bi vedela povedati sv. Vid in sv. Rok, katerima sta zaljubljenca potolažila svoje gorje. Z našega stališča bodimo zaljubljenca hvaležni: prouzročila sta, da je klerikalna fara postala „liberalna“, kajti le pravi liberalci so v stanu, z metlami preganjati služabnike Prevzvišenega. Y.

stih in trgih lahko vselej zmagali s svojim kandidatom, da se ne ločijo po političnih frakcijah. Treba je pač, da pridejo do prepričanja, da je v prvi vrsti treba zastopati stanovske koristi, ne pa političnih teženj. V ta namen se je osnovala obrtna stranka. Posebnega uspeha ta stranka nima pričakovati. Že to, da boče trgovce in obrtnike spraviti pod jeden klobuk, ne bode šlo. Stanovske koristi trgovcev in obrtnikov si močno nasprotujejo. Sicer pa ne bode ostalo prikrto, da se za vsem tem gibanjem skriva le nemško-liberalna stranka, ki se odkrito več nastopiti ne upa. Pod obrtno firmo bi rada uničila protisemitstvo.

Nove državnozbornske volitve se vrše baje v marcu in v aprilu se snide že novi državni zbor. Prvo delo državnega zbora bode dovršitev pogodbe z Ogersko. Hkrati pa bodo tudi volitve na Ogerskem. Če bode ogerske volitve vodila sedanja vlada, se ne ve. Misel, da se osnuje koalicija mej liberalno, narodno in Ugrovsko stranko, se ne uresniči. Grof Apponyi se je tudi te dni izrekel na nekem shodu odločno proti taki koaliciji. Naglašal je pa tudi, da je treba premeniti cerkveno politične zakone. Kaj je s tem nameraval, je očitno. Duhovščino bi rad pridobil, da bi njegovo stranko podpirala pri volitvah. Apponyi si misli, za ljudsko stranko, ki se kaže precej pravična Slovanom, madjarski duhovniki niso navdušeni, zato jih morda dobim na svojo stran, ako naredim nekaj lepih obljub. Da bi jih izpolnil, nato seveda grof Apponyi niti ne misli.

Bolgarska ministerska kriza je baje že skoro popolnoma poravnana. Sedaj se hoče utajiti, da je knez hotel poklicati Cankova za ministerskega predstojnika. Po z trjevanju vladnih poročil, so to novice bili raztrosili Cankova privrženci, menč, da s tem omajajo stališče sedanji vladi. Po drugih poročilih je pa knez resno mislil na Cankova, ako Stojilov odstopi. Ne ve se pa, če je Cankov staval take pogoje, da ga knez ne more poklicati, ali se je pa Stojilov popolnoma udal v kneževе želje. Če bi bil začel Stojilov opozicijo, bi Cankov tudi ne bil imel v zbornici večine. Razpustiti bi se bilo moralo sobranje. Knez pa ne želi, da bi se z volitvami vznemirjevalo prebivalstvo. Volilno agitacijo bi utegnili porabiti opozicija v to, da sproži makedonsko vprašanje. Knez pa ne želi, da bi se od strani Bolgarije tako podpiralo gibanje v Makedoniji, ker bi to utegnulo imeti zanj neugodne posledice.

Ustaja na Kubi. General Weyler se je poslužil skrajnega sredstva, da zatre ustajo. Če mu še to izpodleti, ne bode Špancev družega kazalo, da ostavijo otok Kubo. Prepovedal je letos žetev, da ljudje ne bodo imeli kaj jesti. Češ, ko bodo ljudje lačni, se bodo že udali. Ta svoj ukaz je utemeljeval s tem, da drugače ni mogoče preprečiti vstašem nakupovanja orožja. Če ljudje ne bodo želi, ne bodo denarja imeli in ustašev podpirati ne bodo mogli. S svojim ukazom je pa poveljnik še dosadanje vladne privržence od sebe odrinil in vse kubanske prebivalstvo zjedini proti Špancev. Na Španskem se pa v tem vrše jako opasni dogodki. Prebivalci se ustavljajo odpošiljati vojakov na Kubo. Republičanska stranka je izdala neki oklic, v katerem se je izrekla za popolno avtonomijo Kuba, da se le naredi konec vojni. S tem si je republičanska stranka pridobila mnogo privrženec, ker ljudje žele konec vojne. Vlada je dala več republičanov zapreti, ker hujskajo narod.

Dopisi.

Iz tržaške okolice, koncem avgusta. (Narodnost na zvonaj.) Da dobivajo Italijani v tržaški okolici vedno trdnjše tla in da vedno bolj zatirajo ponižne Slovence, ne čudim se več toliko, od kar sem imel priliko opazovati, da k temu pripomorejo Slovenci sami in to posebno še nekateri odličnjaki. Sedeč nekda v neki javni tržaški gostilnici, poslušal sem, seveda ves začuden, kako so se štirje slovenski deželni poslanci slovenske tržaške okolice pogovarjali mej seboj v jeziku svojih največjih nasprotnikov, v italijanščini. Ali bi ne bilo potrebno, da bi vsaj naši prvi možje mej seboj govorili svoj mili materni jezik? Nadalje našel sem v okolici trgovcev, obrtnikov, krčmarjev in posestnikov, koji se štejejo mej prve narodnjake in koji večkrat tudi kaj žrtvujejo za kako narodno stvar, koji pa vendar ne pokažejo svoje narodnosti odločno, dasi so prosti in popolnoma neodvisni. Neki vsestržec v tržaški okolici, član vseh narodnih društev, član „Primorskega polit. društva“ itd. ima na vseh svojih zavitkih in voznih pokrivalih samo italijanske napise; o slovenskih napisih

ni duha ne sluha, krajevno ime pa je popolnoma spačeno pri napisu. Takih slučajev je mnogo, mnogo; a žalostni so za našo okolico. Mnogo Slovencev jemlje si v izgled slavni tržaški magistrat; kakor namreč magistrat prezira slovenščino, tako je tudi žali Bog neko ji odlični narodnjaki nehoti prezirajo sami. Te vrste napisal sem z najboljšim namenom, da bi vsaj nekoliko pripomogel k temu, da bi naša okolica pokazala svoje prave lice in da bi vsaj prvaki dajali dober izgled zatiranemu narodu. Okoličani in njih prvaki, spoštujte sebe in narod in spoštovati Vas bodo morali sodeželani in tujci. Najprej in najbolj bodite uljudni proti svojemu rodu in svojemu jeziku in zato govorite mej seboj in pišite si in imejte vse svoje spise, napise in po nubbsestavljene v najlepšem materinem jeziku! To zahteva od vas ves naš rod in značaj vaš in to še tim več, ker ste prosti sinovi slovenskih mater in izvoljeni v to, da branite krasno tržaško okolico pred italijansko povodnijo. Ako ganejo te vrstice nekatere prizadete in spreobrnejo večino nevednih grešnikov, tedaj je dosežen namen.

Iz Dolnjega Logatca, 26. avgusta. V „Slov. Narodu“ št. 192. razpravlja neki — S — o razmerah v logaškem okraju. Dopisnik pravi, da se o naši dolini letos v „Slov. Narodu“ še ni pisalo. To pač ni resnica, kajti ravno iz dopisnikovnega peresa zvedeli smo že marsikaj iz logaškega okraja in iz sosednih vasi, da smo se čudili, kje prav za prav pobira ta modra glava vse te — podrobnosti. Dopisnik se hudeje nad draginjo, katera vlada baje v Dol. Logatcu ter jo primerja draginji v Ljubljani, da celo na Dunaju. To je očitna neresnica. Naša vas je radi izvrstnih gostilnic, kakor so Arkotova, Petričeva, Tollazzejeva i. t. d. po vsem Kranjskem znana. Tu dobi se vse, kar si človek na deželi — le železi more — a vse po najprimernejših in resnično nizkih cenah. Uverjen sem, da je po celi Notranjski večja draginja kakor tu — in da se nikjer ne dobi to, kar se dobi v naši vasi. Gg. uradniki se vedno težko poslavljajo od naših vasi, kajti na razpolago jim je mnogo izvrstnih gostilnic, 2 mesarja, 2 peka i. t. d. Kaj pa se hoče še več na deželi? Ni tedaj treba jadikovati po draginjski dokladi, ako dobiš izvrstno kosilo opoludne za 28 kr., dobro prav mestno večerjo za 20 kr. Kdo je dopisniku povedal to gorostasno neresnico, da stane tu soba 8 do 10 gl. na mesec? Tujci, sosebno Tržačani, jako radi obiskujejo Dol. Logatec, kajti naš sveži zrak, preobila stanovanja, katera so uravnana z vsem komfortom, razni lepi vrtovi, izvrstne gostilne, krasno kopališče, to vse jim prija in imponuje. Da se tujcu računa za sobo s 2 posteljama 70 kr. na dan, to pač ni draginja. Tu niso hiše na kolibah in postelje kakor po samotah — tu so sobe napravljene kakor v vsakem najboljšem mestnem hotelu. Županstva tedaj nimajo nikacega vzroka intervenirati. Kaj pa vodovod? Naš vodovod napravili bodeti občini Dolenji in Gorenji Logatec. Živa, v resnici živa potreba je to. Leta že delajo se predpriprave, toda stvar gre le počasi od rok. Vodovod, kateri se bode napeljal iz Velike Petkove grape skozi Gorenji in Dolenji Logatec do železnične postaje, stal bode okroglih 56 000 gl. Taka ogromna svota se pa ne pobere kar na cesti. Koliko je tu ugovorov proti vodovodu, koliko treba based, da se prepričajo taki elementi, kateri so zoper vodovod, kolike koristi bo taisti, koliko je tu pisarevja, koliko predpriprav! In ko je že vse v najlepšem tiru, stavi železnica ugovor in stvar je zopet zavlečena za celo leto dni. Res, da dá dežela 30%, država 50%, a kje so te subvencije še, ako se ne pomirijo razni duhovi, ako ni složnega delovanja za prekoristno in prepotrebno napravo. Županstvo dolenjelogiško dela na vse kriplje, da se prej ko mogoče izpelje nameravani vodovod, in ako Bog dá leta 1897. veselili se bodeti obe občini novega vodovoda. Potrpi naj tedaj dopisnik onega dopisa do prihodnjega leta. Da so tu drva po 10 gl. seženj — je resnica. — A drva od drv so različna! Tu dobiš za 2 gl. poln voz drv. Ako pa vzameš lepa bukova 1 m dolga drva, seveda jih je treba plačati dražje nego navadna veja. Kar zadeva naše društveno življenje, tudi o tem se ravno nimamo pritožiti. Vsaj imamo tu bralno društvo, katero razpolaga z raznimi slovenskimi in nemškimi listi — in tam kjer je mnogo gg. c. kr. uradnikov, zavednega učiteljstva in prebivalstva, ne manjka nikdar zabave. Kje pa se prirejajo krasne predpustne veselice in sijajni plesi z vojaško godbo ko v Dol. Logatcu? Da pa bi mi iskali zabave v Planini, na Vrhniki ali v Rovtjah, to ni res. Resnici na ljubo naj le povem, da se človek časih rad razvedri tudi v kakem sosednem kraju, da si ogleda, sosebno ako ima tujce pri sebi, lepe naše kranjske zagorske vasi. A kaj mu pomaga lepa zagorska vas, ako pa ne dobiš tam potrebnega okrepčila. Da pa Logatčani radi iščejo zabave v Ljubljani ni čuda, saj je to naše središče, srce naše domovine, kjer imamo gledališče, našo „Glasbeno matico“ in druga društva, katera nas vzpodbujajo k nadaljnjemu delovanju za naše narodne idejale. Da so naše vasi jedne najlepših in prebivalci taistih najpožrtovalejši, dokaz temu sta prekrasni šolski poslopji — Dolenje- in Gorenje Logaško — nove prekrasne orglje firme Rieger, katere so se lanske leto postavile v dolenjelogiški cerkvi itd. Dokaz temu je tudi nova cestna razsvetljava, katero je vpeljal za občino vneti župan g. Iv. Siherl. S tako razsvetljavo ponaša se sedaj v

naši bližini samo mesto Celje. Razsvetljava je s plinovim oljem ter ni nikakoršne razlike mej njo in plinovo v Ljubljani. Malo občin na Kranjskem skrbi tudi toli za red, kakor naša, kajti tudi popolnoma po mestni uredbi dobili smo tu uniformiranega občinskega stražnika. A sedaj, ko smo dobili za društveno življenje vnetega, in na glasbe, nem polju izvežbanega gosp. Pahorja, žel. uradnika, poznatega ustanovitelja postojinskega pevskega zbora in godbe, sedaj povzdignila se bode tudi v tem obziru naša vas na višjo stopinjo. Toli tedaj naj zadostuje v pojasnilo častitlim čitateljem „Slovenskega Naroda“ ter v ponk dopisniku — S —.

Slovensko Sokolstvo.

Telovadba drugje in pri nas. „Sokol“ posnamemo sledeče vrstice: Število učnih in telovadbenih ur šolske mladeži 10—19 let na javnih zavodih je v jednem letu nastopno:

	učnih ur telovadbenih ur	
na Nemškem	20000	650
na Francoskem	19000	1300
na Angleškem	16500	4500
na Avstrijskem (gimn.)	17448	648 (neobveznih)
(real.)	17280	648 (obveznih)

Iz teh podatkov je razvidno, da se na Angleškem najmanj „uč“, zato pa največ „vadi“. Zategadelj se pa odlikuje Angličan po redkih lastnostih, je visokega in širokega telesa, trdnih mišic, katere obvladuje premošljenost, vztrajnost, podjeten duh, za kar zahvalja davno svojo naklonjenost k telovadbi vsake vrste... Angleška mladež, osobito učeča se, pozna vpliv telovadbin v zdravstvenem in duševnem oziru ter na krasoto telesa. Zato telovadi z veseljem in hvalevredno vztrajnostjo. Kako se pa vede naša mladež? Tako vpraša „Sokol“, dasi telovadi pri praških Sokolih okoli 300 učiliščnikov. Kaj pa naj rečemo mi o slovenskih visokoolcih?

Od januarja do konca junija t. l. se je samo na Češkem ustanovilo 31 novih sokolskih društev. V šestih mesecih torej trikrat več, kakor pri nas v — 30 letih!

Nekaj sokolske statistike. Da se duševni izobrazbi členstva češkega Sokolstva posvečuje čimdalje večja pozornost, kaže množiče se število predavanj o sokolskih društvih. Leta 1893. se je priredilo 259, l. 1894. 389, l. 1895. 592 predavanj. Posebni odsekov za predavanja je imelo lanske leto 36 društev in skoro vse župe. Češka Zveza Sokolska pošilja v take kraje, kjer ni za prireditve predavanja sposobnih mož, govornike. — Največ sokolskih društev ima smihovsko (14) in železnobrodsko (13) okrajno glavarstvo. Kar se tiče razmerja Sokolstva k prebivalstvu, zavzema prvo mesto mej češkimi okraji železnobrodski okraj, v katerem je vsak 34. češki prebivalec Sokol. Sokolstvo v tem okraju šteje 640 mož. In ravno tu je prebivalstvo zelo revno, člani sokolskih društev so večinoma delavci, odvisni od svojih nemških delodajalcev; na Železnobrodsko najbolj bijejo valovi nemškega morja, njemu proti največja nevarnost po nemškem kapitalu, ki za kosček kruha hoče narodnost in jezik.

„Sokol“ v Budapešti in Avgsburgu Budapeštazskim Čehom in Slovacom se je po velikem trudu posrečilo ustanoviti sokolsko društvo. Pravila so se morala trikrat predložiti, predal jih je vlada potrdila. To je stalo 97 gl. 76 kr. Ti troški so se pokrili s prostovoljnimi doneski in s čistim dobrom zabave, katero so priredila češka društva v Budapešti. Takoj na prvem občnem zboru se je priglasilo 69 udov, in sicer 3 ustanovniki, 5 prispevajočih in 61 izvršujočih. V Budapešti je slovenski živelj v velikem številu zastopan, zategadelj je upati, da najde sokolska ideja tam najugodnejši tal. — V Avgsburgu se je na podnet monakovskega „Sokola“, ki je priredil več izletov v to mesto, pred kratkim osnoval „Sokol“. Jasen dokaz je to, kako globoko koranini sokolska ideja v češkem življu tudi za mejami.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. avgusta.

— (Imenovanje.) Profesor na veliki realki in šolski nadzornik za nemške ljudske šole gospod B. Knapitsch je imenovan ravnateljem učiteljšča v Celovcu.

— (Pred gledališko sezono.) Mrtva sezona letošnjega zelo mokrega in hladnega poletja bliža se svojemu koncu. Kmalu se povrnejo poletni izseljenci iz raznovrstnih toplic in gorskih letovišč v našo zamrlo Ljubljano. Vojaštvo in dijaštvo počivilo bode sedanjo praznoto po šetališčih in ulicah in novo, pravo mestno življenje se razvije v naši zaprašeni Ljubljani. S zimsko sezono odpro se pa tudi duri našega narodnega gledališča, po tolikem odmoru gotovo živa potreba ne le vsacega rodoljuba, temveč tudi vsacega izobraženega človeka. Vodstvo slovenskega gledališča uporabilo je počitnice za pridobitev dobrega igralnega in pevskega osobja ter sestavilo jako raznovrsten in zanimiv repertoar.

➡ Dalje v prilogi. ➡

Skušnje za dramo pričó se že v začetku prihodnjega meseca pod vodstvom gospoda Rudolfa Inemanna. Nekaj novih opernih sil biva že mesec dni v Ljubljani ter se marljivo poučuje v novem repertoarju. Kakor čujemo, otvori se sezóna z izvirno slovensko dramo iz peresa znanega slovenskega pisatelja. Försterjeva izvirna opera „Gorenjski Slavček“ se uprizar kot prva operna noviteta že v drugi polovici oktobra meseca. Ženski operni zbor popolel se je z novimi, izvežbanimi pevskami. Za opero angažovanih je pet novih solistov, med temi dva prva tenorista. Posebno pozornost obračala bode intendant na igre slovenskega in klasičnega repertoarja. Vodstvo slovenskega gledališča pripravilo je za sezóno že vse potrebno in je toraj pričakovati, da nam prinese sezóna veliko zanimivega in lepega. Natančni program se razglasi v kratkem.

— (Podeljen štipendij.) Naučno ministerstvo je akad. slikarju gosp. Ferdinandu Veselu iz Ljubljane poddelilo za l. 1896 štipendij iz kredita, kateri je v to svrhu dovolil drž. zbor.

— (Deželni odbor kranjski) bo koncem meseca septembra t. l. za polovico nakupnih stroškov in pod drugimi navadnimi pogoji oddal 8 do 9 bikov muricolske (sive) in pa muriske, bolj svetloplešne barve in sicer v prvi vrsti občinam, potem pa tudi zasebnim živinorejcem. — Dotične prošnje naj se pošljejo do 15. septembra t. l. deželnemu odboru v Ljubljani.

— (Volilo) Včeraj ušli c. kr. stavbinski svetnik v p. Ernst Gossler testiral je mej drugim tudi tukajšnji sirotišnici znesek 1000 gld.

— (Stavbena kronika) Ta teden se ni dosti storilo. Tri dni je deževno vreme oviralo delo, delavcem pa vzelo zaslužek, kar je občutno za gospodarje in ljudi. Hči „Glasbene Matice“ sta pod streho in se sedaj znotraj in zunaj snažita. Degracija in pokrita poslopja, ki smo jih zadnjič navedli, se zasnijo in bodo pred zimo pri ugodnem vremenu z malimi izjemami tudi suha. Stavbena dela pri šentpeterski cerkvi so zadnjih 14 dni že precej napredovala, osobito nova prizidava pri velikem altarju in zakristijah so blizu dovršeni. Zvonika se devljata stoprav v odre. Pri šentjakovski cerkvi ni omeniti posebnega napredka, a vendar upajo do z-me zgraditi novi zvonik do strehe. Lichtenthurnovo novo poslopje je dovršeno in pokrito, a ne še osmreženo. Pri Marijanišči je tudi dodelana nova zgradba. Nova jezuitska cerkev in kolegijesko poslopje se bode zgradila na sosednjem zemljišči nasproti vrtu „Josephinuma“, oziroma otroške bolnišnice in ne na voglu, kakor se je sprva nameravalo.

— (Prvo splošno kolesarsko društvo v Ljubljani) Pravila tega novega kolesarskega društva je vlada že potrdila, vled česar sklicuje začasni odbor na ponedeljek, dne 31. t. m., prvi redni občni zbor. Ta se bode vršil v H-förjevi pivovarni na Sv. Petra cesti ob 8 uri zvečer. Dnevni red: 1. Čitanje pravil; 2. Volitev odbora; 3. Določitev letnega prispevka; 4. Slučajni predlogi. Ker je za vsakega kolesarja važno, da ni dvjak, ker se pri društvu ne bodo delale samo skušnje v vožnji, nego bode društvo po možnosti skrbelo za zanimiva predavanja o kolesarstvu itd., je pač želeli, da pristopi društvo vsakdo, kdor se ni član kaknega drugega društva. Društvu pristopi lahko vsakdo, ne glede na stan ali poklic.

— (Na smrt obsojen) Pri tukajšnjem deželnem kot porotnem sodišču vršila se je včeraj obravnava proti 26 let staremu samskemu hlapcu Janu Kristanu po domače Tominčevu iz Hotavlj zaradi hudodelstva umora. Kristan je služil pri Matiji Platišu v Bašja za hlapca. Dne 16. junija letos vozil je z gospodarjem nasteljo domov. Ker je pa začelo hudo deževati, izpregel je Kristan konja in ga dejal pod Tovšetovo šupo, sam pa šel v hišo vedrit. Mej tem je prišel gospodar Matija Platiša, vzal konja in ga gnil domov, ne da bi bil hlapcu o tem kaj povedal. Ko je čez nekoliko časa vulgo Tovše pogledal pod šupo in videl, da konja ni več tam, povedal je to Kristanu; tega je nekoliko skrbelo, kam da je konj prešel, ko je pa zvedel, da ga je Platiša odgnal domov, ga je to silno razjezilo. Šel je k Andreju Markunu v Bašju in je izpil nekoliko žganja. Ko je potem prišel domov, začel je razsajati; v hiši je vprašal hčer Marijo Platišo, kje da so oče, in pristavil: „Bo že videl, kaj sam jaz.“ Potem je šel na dvorišče ter začel vpti in groziti, da ustrelil gospodarja. Ko je tako grozil Platišo, vzal je iz malhe puško, katero je razdeljeno nosil s seboj, in jo zložil skupaj. V tem je res prišel gospodar iz hleva, kjer je imel opraviti z živino, in je Kristanu mirno rekel: „Janez, spravi tisti kol, kaj ga boš proti meni molil!“ V tem trenutku pa je Kristan puško sprežil in Platišo v obraz in vrat tako zadel, da se je le ta takoj mrtev zgrudil na tla. Po tem dejanju odšel je Kristan z dvorišča; ko je šel mimo Markunovega vrta, je gospodarjevo ženo in otroke, ki so na dvorišču jokali, oponašal in Markunu dejal: „unega sem ustrelil, da ga ne bo trebn več

bolel; če ne greš v stran, bom pa še tebe!“ Imel je puško s seboj in ko je prišel pred Roblekovo hišo, vprašal je ondi stoječe, „ali je že mrtev?“ Potem je pa pristavil: „Če še živi in če nima zadosti, ga bom še enkrat.“ Povedal je tudi, da je ravno v prsa meril ter pristavil: „Kaj ne, da sem ga dobro zadel.“ Sodni ogled je dokazal, da je Kristan iz daljave 7 korakov ustrelil na Platišo; puška je bila nabita s smodnikom in za grah debelim svinčenim zrojem; zroje je prodrl v levo očesno duplino in v vrat in rane so bile absolutno smrtoe, ker je morala smrt vled otrpneja možganov prav hitro nastopiti. Obtoženec sam priznava, da je ustrelil Platišo, taji pa, da bi ga nameraval usmrtiti. Kristan je sploh na slabem glasu in če se premisli, kako je on neposredno pred dejanjem govoril in kako se je po dejanju obašal, potem pač ni dvoma, da je navlaš in naravnost z namenom, Platišo usmrtiti, vanj ustrelil. Obdolženec zagovarjal se je s polno pijanostjo, a ta zagovor ovrge so pričé, ki so ga videli in z njim govorile o kritičnem času. Porotniki potrdili so vprašanje glede umora, isto tako pa tudi glede prestopka po § 460 in § 36 cesarskega patenta z dne 24. oktobra 1852, ker se je dokazalo, da je Kristan puško, s katero je ustrelil Platišo, ukradel posestniku Zapletniku ter jo rosi brez oblastvene dovolitve in brez izkazane potrebe za odvritev kake preteče nevarnosti. Na temelju izreka porotnikov bil je Janez Kristan obsojen na smrt na vešalih. Kristan je vidno prepaden zaslišal sodbo in prosil za milost.

— (Dolenjske železnice.) S čudno vestjo nas je danes presenetil naš uradni list. Prijavlja namreč vefeficijozen komuniké, v katerem naznanja upravni odbor dolenjskih železnic, da se opoldanska osebna vlaka na teh železnicah s prihodnjim mesecem premenita v mešana vlaka, zajedno pa se napoveduje, da se ta mešana vlak za progo Grosuplje Straža eventualno povsem ustavi. O tej stvari bomo še govorili.

— (Kmetijska družba kranjska) imela bode dne 15. oktobra izredni občni zbor v Novem mestu, na katerem se bode razpravljalo več, obuvitev vinogradov zadevajajočih vprašanj.

— (Trgovina z jabolki) Iz raznih krajev prejeli smo vprašanja, kako ceno imajo letos jabolka. Poizvedovali smo in dobili od našega mnogoletnega trgovca s sadjem g. Viktorja Rohrmanna v Ljubljani odgovor, da jih plačuje po 4. gld. 100 klg in še višje. Z druge strani zvedeli smo pa tudi, da jih neki mešetarji arajo le po 2 gld 75 kr. do 3 gld. Zeleti je, da se opozoré naši sadjarji na škodo, ki jim preti od taci mešetarjev. Najbolje je, ako cela občina ali vas jednega pooblasti, ki se naj s zgoraj imenovanim trgovcem pobota in bo vled tega mnogo stotakov našim kmetovalcem ostalo, kateri bi sicer gotovo v nenasiitljive žepe taci mešetarjev romali.

— (Planinske vesti) Krasno kapelo Lurške matere Božje stavi gospod župnik Aljaž ob ozdaji strani Triglavske kočé, 4½ m proč od nje, s pomočjo blagih dobrotnikov, duhovnikov in drugih. Dčni gospod je pač vreden nazivala, katero mu je nadel prof. dr. Frischhof: „Der unvergleichliche Aljaž“. Vsi turisti, domači in stranski, zlasti Donajčanje, so polni hvale o novi Triglavski kočé za Kredarico. Nje prekrasna lega, velikanški razgled, ki se neoviran odpira že izpred nje, bližina Triglava, izvrstna uredba in oprava trdnj in lene stavbe: vse to imponuje vsakomu, ki pride na Kredarico. Prof. dr. Chodounsky je dejal, da ni še videl tako izborne kočé nikjer dosedaj. Koča se bo že letos tudi gmotno dobro obnesla. Vsak turist brez razločka plača 20 kr. ustoppine in za vsako noč 1 gl. prenočnine. Člani „Slov. plan. društva“ ter njega podružnic in člani drugih planinskih in turistovskih društev (klubov) brez razločka plačajo le po 50 kr. prenočnine. Dijaki so prosti oboje pristojbine, toda le proti legitimaciji našega društva. — Slovensko plan. društvo dela novo pot nad snežiščem in ledenikom mej Begunjskim Vrhom in Kredarico. Nova pot bo veliko krajša, lepša in, kar je največ vredno, popolnoma varna, ker bo držala po trdni in zdrži skalovini. Druga potrebna pota nadelava onstran Kredarice proti Kromi in Velem Polju, da bo hoja varnejša in krajša. — Mozirska kočé, katero stavi „Sav. podružnica“ na Golki Planini, okolo 1500 m nad Mozirjem, bode konec avgusta meseca t. l. gotova. Koča leži sredi mej vrhoma Medvedjakom (1566 m) in Beskovec (1590), na katera bode lagetno hoditi. Z obeh je zelo krasen razgled po Štajerskem in Koroškem. Mozirska kočé bode jako ugnjala za izlete tudi letovišnikom, ki vsako leto prihajajo v Mozirje. Nje slovesna otvoritev se naznani pravočasno. — Sobe za turiste je pridobila „Savinska podružnica“ pri Planinšeku, 2 uri nad Lučami, ob potu na Ojstrico. Nje član g. Jakob Planinšek in njegova soproga Ana sta potarila vsa opravila: 2 mizi, 2 postelji opravljene, stole itd. „Savinski podružnici“ v last, sedanji posestnik Planinškovega doma, Jakob Kladač, pa je dovolil, da sme „Sav. podružnica“ ves svoj inventar hraniti v podstrešni sobi, in da smejo le to turisti rabiti. „Savinska podružnica“ je še dokupila najpotrebnejšega inventarja, da hribolazci lahko udobneje tam prenočujejo. Na steni je nabit domači red, po katerem plačujejo člani plan. društev po 30 kr., ne

udi po 50 kr. za prenočevanje. Ker se mnogokrat prigodi, da turisti tukaj prenočujejo, si je pridobilo „Slov. plan. društvo“ prav važno novo postojanko.

— (Z Bleda) se nam piše: V sredo, dne 26. avgusta, vršil se je na Bledu družbinski večer v prosep družstvu za pospeševanje prometa tujcev za Gorenjsko, kateri ostane gotovo v najlepšem spominu vsem onim, ki so se ga udeležili. Seve gre prva čast odboru, ki je vsestransko si prizadeval, da je imelo občinstvo tako lep večer, kakršnih že dolgo, da ne rečem, še nikdar ni videl naš divni Bled. Uprav. zlato misel pa je imel odbor, da je povabil naš dični kvartet „Ilirija“ za ta večer. Sijajni uspeh res ni izostal. Dvorana v zdravniškem poslopju bila je napolnjena do zadnjega kotička. Mej udeležniki si zapazil dame in gospode iz najodličnejših krogov in pa veliko tujcev. Večer otvorila je blejska zdravniška godba z lepo ouverturo iz opere „Raymond“ in dokazala, da vestno in resno goji glasbo. Po prvi točki zapel je pa naš, po širni Sloveniji občudovani kvartet „Ilirija“ dve pesmi in je občinstvo tako elektrizovalo, da burcemu in frenetičnemu pleskanju ni bilo ni konca ni kraja. Odbor je s tem, da je povabil „Ilirijo“ tudi sebe počastil, kajti s tem pokazal je tujemu svetu, namreč raznim tujcem, moč in pa lepoto slovenske pesmi, ki mora otajati srca tudi našemu najhujšemu nasprotniku. Pokazala pa je naša pesem tujcem tudi, da smo plemeniti narod, ki spoštaje umetnost in kulturo. Reče se sme, da je bilo petje jedea prvih točk družbinskemu večeru, kajti poslušalci so s kipečim navdušenjem poslušali izredno ubrane in zvonke glasove. Zatorej slava kvartetu „Ilirija!“ Zatem nastopil je deklamator gospod R. Stagl in s pravim čustvom in finim razumom deklamoval „Pesem čarovnic“. Peta je potem zopet dvakrat „Ilirija“ in deklamoval g. Stagl. S tem je bil končan vzpored. Potem je sledilo srečkanje, katero se je vrlo dobro obneslo in oddalo blagajnici lepo svoto, na kar se je začelo veselje za mladi svet, ki se je zavrtel v živahnem plesu. Mej pavzami nas je razveseljevala naša „Ilirija“. Bilo je vse animirano tako, da se nismo mogli ločiti prav do ranega jutra. Veselica obnesla se je i v umetniškem i v gmotnem oziru jako dobro, in odbor povabil je prijazno kvartet „Ilirija“ tudi za drugo leto na Bled. Konečno bodi še omenjeno, da je besedilo slovenskih pesni pomemil z znano spretnostjo in eleganco gosp. profesor Funtek.

— (Na Dobrávi pri Kropi) se je dne 23. t. m. navzlic skrajno slabemu vremenu vršila Ciril-M-todove podružnice veselica jako sijajno. Vse točke spretno izbravega programa so se izvršile v občo zadovoljnost, zlasti komični prizori in coper-nije slavnoznane, slučajno mimopotujočega „Menelikovega“ dvornega copernika so navzoče udeležence kar elektrizovale. Ni čuda, da je bil gmotni uspeh pri naših, ne baš sijajnih razmerah uprav nepričakovan. Naša toli potrebna družba prejme od te veselice „sto i tri forinte“. S tem postane imenovana podružnica v drugi pokraviteljica. Slava vrlim igralkam ter igralcem, kakor i radodarnim rodoljubom.

— (Poljski pridelki in deževje) Od vseh strani se čujejo tožbe glede deževja. Poljski pridelki gajo; krompirja se prijemlje črna, in ostalo ne more dozoreti, ker je vedno v mokroti. — Jesen nam prinese veliko draginj.

— (Deželnozborske volitve na Štajerskem) Volitve volilnih mož vršile se bodo po raznih občinah že v začetku septembra. — O kandidatu nemških strank za mandat celjskega mesta piše „Domovina“: Celjanom je hudo predlo za deželnega poslanca. Dolgo so iskali v svojih vrstah primerne naslednika umrlemu dr. E. Wokaunu. A ne gleštajo ga v svoji sredini moža, kateremu bi hoteli zaupati zastopstvo v deželnem zboru. Segli so na tujca Morica Stalnerja v Vojniku. Moža ne priporoča nič drugega, kakor njegovo premoženje, kakšnih političnih zmoglostij nima, posebnih vednostij pa tudi ne; vsaj slišali o njih dozdej še nismo nič. Prav značilno ubožno spričevalo je to za celjsko nemštvo, da v Celji, tem tako trdnem in skoz in skoz nemškem mestu ni moža, ki bi bil zmogzen nadomestiti rankega dr. J. Neckermanna in dr. E. Wokauna.

— (Naš prijatelj grof Gleispach) Mej vsemi ministri se kaže grof Gleispach čedalje bolj kot najodločnejši nasprotnik slovenskih narodnih prizadevanj. Pri celjskem okrožnem sodišču je na vsa izpraznjena mesta postavil same Nemce, tako da pri celem okrožnem sodišču ni niti jednega zavednega slovenskega sodnika. 400.000 štajerskim Slovincem sodijo sami nemški nacionalci. Če to ni škandal, pravi celjsko slovensko glasilo, potem ne vemo, kaj ta beseda pomeni.

— (Torej vender!) V celjski „Domovini“ čitamo: Ravnatelj Peter Končnik vender res pride na Koroško kot deželni šolski nadzornik na mesto znanega dr. Gobanca. Kdo pride na njegovo mesto kot ravnatelj celjske gimnazije, ne vemo, a mi sordimo, da bode vlada vender uvidela, da ima nast

viti v interesu učeče se mladine energičnega moža, ki bo krotil velikonemške svoje profesorje.

— (Deželnozborske volitve na Koroškem.) Volilna agitacija na Koroškem je jako živahna. Nemški nacionanci, katerim so se liberalci tako podredili, kakor koroški Slovenci nemškim konservativcem, delajo na vse kriplje. Tudi Slovenci agitujejo marljivo. Nemški konservativci so bolj zaspani; zanašajo se preveč na upliv duhovnikov, na razpostavljeno Sv. Ršnje telo, na leco in spovednico in pa na agitacijo — Slovencev. Volitve volilnih mož so se že začele in je doslej njih izid v slovenskih krajih ugoden za slovensko stranko.

— (Frano Leban †.) Dne 27. avgusta je umrl v Črničah pri Gorici vrli narodnjak in dolgoletni bivši župan v Črničah gosp. France Leban, imetnik zlatega križca za zasluge.

— (Slovenska šola v Gorici.) Poročali smo že ob kratkem, da je goriško mestno starešinstvo sklenilo, odmeriti slovenski šoli prostore sedanje laške mestne ljudske šole v ulici Vogel. S tem je spremenjen položaj perečega vprašanja o slovenski ljudski šoli v Gorici. Kaj pa zdaj? Olgovor, pravi „Soča“, je kratek: Ako hočejo ustanoviti dve štirirazredni slovenski ljudski šoli, za kateri je že zdaj več kot preveč otrok, tedaj bi utegnili biti zadovoljni z jedno tako šolo v ulici Vogel, a druga bi se morala ustanoviti kje v severnem delu mesta; ako pa ostanejo pri jedni sami štirirazrednici za celo mesto, tedaj ulica Vogel za to ni pripraven kraj, ker je za dobro polovico otrok veliko preodalen. Da je to resnično, ve vsakdo, kdor pozna lego Gorice; kdor je ne pozna, naj pogleda na tloris goriškega mesta, in uveri se takoj, da šolski oblastniki bi morali na glavo pasti, ako bi odobrili to oddaljeno poslopje za jedino slovensko ljudsko šolo v Gorici. To je imel pred očmi tudi šolski nadzornik ces. svetnik Fran Vodopivec, ko je povedal pri seji c. kr. mestnega šolskega sveta, da bi bili potrebni dve šoli, ako se jedna ustanovi v ulici Vogel. Veseli nas, da je dr. Marani povedal v javni seji to izjavo šolskega strokovnjaka, na katero se bodo morale ozirati tudi višje šolske oblasti.

— (Koliko so vredne informacije politične oblasti.) to se je pokazalo pri sodni obravnavi, katera se je te dni vršila v Trstu zaradi podkupovanja pri občinskih volitvah v Komun. „Soča“, poročajoč, da je bilo pri rešeni obravnavi obsojenih več oseb, pravi, da so bili obtoženci obsojeni vključno temu, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani sporočilo sodišču, da so se volitve vršile v najlepšem redu in da ni razvidno iz volilnih spisov, da bi bil glasoval kak podkupljenec za Kovačičevo stranko. V informacijah se je naglašalo tudi, da je plačevanje pijače, zamude časa in potnih stroškov o volitvah že stara navada na Krasu, (katero znajo tako dobro zlorabiti izvestni krogi), in da se to sploh ne zmatra za podkupovanje. Tem informacijam je posvetil nekoliko besed sam državni pravdnik (nameščal ga je g. Okretič), kateri je naglasil, da mora on, kot rojen Kraševac, konstatovati, da ni bila dosedaj navada na Krasu podkupovati volilce, temveč je to nekaj popolnoma novega. Ako se spomnimo na vse dogodke, ki so se odigrali v komenski občini pred letom dni o priliki deželnozborskih volitev, tedaj se čisto nič ne čudimo taki informaciji c. kr. okr. glavarstva, katerega vodja je šel o priliki teh volitev na roko onim činiteljem, kateri so se bojevali z obsojeno stranko vred proti tedanjim kandidatom narodne stranke goriške.

— („Smiljana“) je naslov veliki dramatični operi, katero je zložil dični slovensko-hrvatski skladatelj gospod F. S. Vilhar v Zagrebu. Nova opera se bo že prihodnjo zimo pela najprej v Zagrebu in koj potem v Pragi.

* (Sneg v avgustu.) V Graubündenu v Švici je zapadel sneg, tako da se ponekod ljudje že vozijo na saneh.

* (Pri vajah ponesrečili.) V Lipi na Ogerskem je imel topničarski polk štev. 7 strelne vaje, pri katerih je streljal z granatami. Vračaje se od vaj je topničar Baumbach našel na cesti neeksplozirano granato. Pušč svojo smodko je mož vzdignil granato in poskusil odstraniti užigalnik. Pri tem delu sta mu pomagala dva druga topničarja. Hkrati se je začela silna detonacija. Baumbachu je bila padla od cigarete iskra v užigalnik, vsled česar je granata eksplodirala. Baumbacha je granata raztrgala na tisoč kosov, njegova tovariša pa smrtno nevarno ranila.

* (Samomor zaljubljene dvojice.) V Feiwaldauu sta se predvčeršnjim ustrelila 20letni gimnazijalec Rötter in njegova 17letna sestrična

Hoffmann, izredno krasno dekle. Uzrok samomoru ni znan. Samomor je obudil toliko večjo senzacijo, ker sta samomorilca vedela, da se roditelji njiju ljubezni prav nič ne protivijo in da njiju svoječasne zveze nič ne ovira.

* (Velikanski požar) je nastal predsinočnim v Hamburgu. Upepelil je najprej skladišče za sladkor in na to tovarno za špirit. Vsa škoda znaša 4½ milijona mark.

* (Noblesse oblige.) Lord Beauchamp je župan angleškega mesta Worcester. Blizu Worcestra ima svoj grad, kamor je minoli četrtek povabil na vrtno veselico — vse Worcesterse prebivalce. Vsak prebivalec, in teh je 17.000 je dobil povabilo. Najprej se je odzvalo 8000 povablencev, katere je lord župan bogato pogostil, za jutri je lord vse tiste, ki niso prvič prišli, novič povabil. Če bo lord Beauchamp hotel, ostane lahko do smrti župan.

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Ženska podružnica v Gorici po gospej Anali Drufokvi 100 gld. — Gosp. A. Kukla z Bukovega 32 gld. 10 kr., katere je nabrala gosnica Regina Negy jeva v veseli družbi v Cirknem. Odlikoval se je posebno gosp. c. kr. notar Franc Čalk v Cirknem, ki je pošiljal sam 30 gld. Bog ga ohrani še mnogo let, kakor tudi vrede domorodke v Gorici, katere so zopet zložile stotak! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Književnost.

— Zbrani spisi dra. Ivana Tavčarja izidejo v založbi ljubljanske knjigotržnice Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Prva dva zvezka izideta še tekom letošnjega leta.

— Knjižnica za mladino. Sopič 20. pri naša izvirno povest „Bogdančeva mlada leta.“ Svojim prijateljskom napsal Ludovik Černež. Str. 79. Povest je mična in zanimivo pisana ter bo de mladini gotovo prijala.

— „Planinski vestnik“ ima v št. 8. naslednje vsebino: Triglavu; Slavnostna otvoritev Triglavske koče na Kredarici dne 10. avgusta 1896. I; Fr. V. Finžgar: Triglavski koči; Fr. S. Finžgar: Hribolazcem ob otvoritvi Triglavske koče; Ciril: Na Krim; Na Matajuru; L. Wöfling: O plezanju po visokih gorah; Društvene vesti. — Ta številka „Planinskega Vestnika“ ima muzikalno prilogo „Triglav“, slavnostna pesem ob otvoritvi Triglavske koče na Kredarici dne 10. avgusta l. 1896. Zložil Jakob Aljaž. Skladba je jako melodiozna, duhovito komponirana in sploh velike muzikalne vrednosti.

Ruski car na Dunaju.

Dunaj 29. avgusta. Včeraj popoldne je bil rodbinski diné v Lainzu, katerega sta se udeležila car in carinja, cesar in cesarica in nekateri nadvojvode in nadvojvodinje. Predno se je cesar peljal v Lainz, je naredil ministru Lobanovu vizito. Zvečer je bil v redutni dvorani v cesarskem dvorcu sijajen dvorni koncert. Po koncertu so bili carju in carinji predstavljeni razni visoki dostojanstveniki in aristokratje. Ruski car je podelil mnogim avstrijskim dostojanstvenikom visoke redove, avstrijski cesar pa mnogim ruskim.

Dunaj 29. avgusta. Danes zjutraj je bila na „Schmelzi“ sijajna vojaška revija. Cesar in car sta jahala, carinja je prisostvovala reviji v vozu. Pri defiliranju je car vodil mimo cesarja drugi pešpolk, čigar imetelj je. Ob 11. uri sta car in carinja s spremstvom zapustila Dunaj. Slovo na kolodvoru je bilo jako prisrčno. Carinja in cesarica sta se dvakrat poljubili, isto tako car in cesar. Car je poljubil cesarici roko, cesar pa carinji. Car se je cesarju večkrat jako ginjen zahvalil za prekrasni vzprejem. Car in carinja prideta v ponedeljek v Kijev.

Dunaj 29. avgusta. Danes opoldne se je sešel pod predsedstvom cesarja ministerski svet, da se posvetuje o pogodbi z Ogersko in zlasti o bančnem vprašanju.

Carigrad 29. avgusta. Predvčerajšnjim in včeraj so Turki zopet proizročili velike izgrede. Napadli so na stambulskem kolodvoru več Armencev in jih ubili, potem pa naskakovali armenske hiše ter poklali mnogo Armencev, pa tudi Grkov in Evropecev. Naskočili so tudi nekaj ladij ter je oplenili. V mestu vlada velika panika.

Carigrad 29. avgusta. Namestnik armenskega patrijarha je ekskomuniciral vse armenske revolucionarje.

Listnica uredništva.

Gosp. Fr. Sterle v Zagorju: Potrjujemo, da niste spisali niti zadnjega dopisa iz Zagorja niti sploh kaj za naš list.

Zahvala.

Podpisani odbor zahvaljuje se vsem, ki so pripomogli k slavnosti praznovanja 20letnega društvenega obstanka, in sicer vsem p. n. prostovoljnim gasilnim društvom, ki so korporativno ali pa po deputacijah došli, sosebno pa še čnomaljskemu tovariškemu društvu, ki je z lastno izvrstno godbo došlo; p. n. gospodu poslancu dr. Ivanu Tavčarju, kateri je društvo s svojim pohodom izvolil počastiti ter znatno svoto — 100 gld. — podaril v društvene namene; p. n. gg. baronu Apfaltrernu in Kressetu za poklonjeni krasni rog, g. okrajnemu glavarju za lepi, spodbujači govor; slav. uradni gardi za udeležbo (po deputaciji); slav. „Dolenj. pevskemu društvu“, gđe. tamburašicam in gg. tamburašem za prijazno sodelovanje pri koncertu, p. n. g. županu in slav. mestnemu zastopu za prijazni vzprejem, g. Drelsetu ml. iz Ljubljane za velik briljantni ogujemet in značna balona; preč. frančiškanskemu samostanu za sv. mašo; mestnim damam za poklonjene vence in šopke; g. načelniku tukajšnje železniške postaje za prijazno prepušitev perona in za vzorno skrbljeni red; vsim p. n., kateri so brezplačno prepustili stanovanja v porabo; slav. mestnemu občinstvu za okinčanje hiš; sploh vsem, ki so pripomogli, da je slavnost tako sijajno uspeła, izrekamo najtoplejšo zahvalo in kličemo krepki

„Na pomoč!“

V Novem Mestu, dne 21. avgusta 1896.

Za odbor prostovoljnega gasilnega društva:

Ad. Guštin,
načelnik.

K. Rosmann,
pobočnik.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Janeza Žnidaršiča pravice posesti in užitka do zemljišča v Velikih Laščah, cenjene 120 gld., dne 1. septembra in 2. oktobra v Velikih Laščah.

Jožefa Krnca zemljišča na Griču, cenjena 1108 gld. 50 kr., dne 2. septembra in 7. oktobra v Mokronogu.

Jožefa Grosnika posestvo v Selu, dne 3. septembra in 1. oktobra v Zatičini.

Blaža Kosmača posestvo v Mojstrani, cenjeno 5727 gld., dne 3. septembra in 5. oktobra v Kranjski gori.

Umrli so v Ljubljani:

28. avgusta. Ernest Gossler, c. kr. stavb. svetnik, 68 let, Igriške ulice št. 2, kap. — Karol Čelešnik, umirovljeni sodnijski oficijal, 88 let, Vegove ulice št. 8, ostarelost. — Karol Šegatin, čavlijarjev sin, 10 mesecev, Trnovski pri stan št. 18, črevesni katar.

Loterijske srečke 26. avgusta.

V Brnu: 51, 61, 58, 43, 38.

Meteorološko poročilo.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
28.	9. zvečer	736.6	13.9	sl. jvzh.	oblačno	
29.	7. zjutraj	736.4	12.2	sl. jvzh.	dež	7.6
	2. popol.	735.7	14.6	p. m. svzh.	dež	

Srednja včerašnja temperatura 14.0°, za 3.4° pod normalom

Dunajska borza

dne 29. avgusta 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	70	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	gld.	70	kr.
Avstrijska zlata renta	128	gld.	30	kr.
Avstrijska krona renta 4%	101	gld.	25	kr.
Ogerska zlata renta 4%	122	gld.	30	kr.
Ogerska krona renta 4%	99	gld.	55	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice	962	gld.	—	kr.
Kreditne delnice	368	gld.	75	kr.
London vista	119	gld.	55	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark	53	gld.	62½	kr.
30 mark	11	gld.	73	kr.
30 frankov	9	gld.	51	kr.
Italijanski bankovci	44	gld.	2½	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	64	kr.

Dne 28. avgusta 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	143	gld.	75	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	188	gld.	25	kr.
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	gld.	—	kr.
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	—	gld.	—	kr.
Kreditne srečke po 100 gld.	200	gld.	50	kr.
Ljubljanske srečke	22	gld.	75	kr.
Rudolfove srečke po 10 gld.	22	gld.	75	kr.
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	153	gld.	50	kr.
Franway-društ. velj. 170 gld. a. v.	489	gld.	—	kr.
Papirnat rubelj	1	gld.	26¼	kr.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije kuzne
KISELINE

kateri je kot zdravilni vrecel že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavi, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrsten je za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. (1698-9)

Najboljša dijetelna in osveževalna pijača.

Henrik Mattoni, Giesshübl Slatina.

Ljvrališče: Giesshübl Slatina. Železnika postaja. — Zdravilišče in vodozdravilnica pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

P. n.

Svoj bogato ilustrovani žurnal
nakičenih (2302-20)

ženskih klobukov

razpošiljam poštne prosto in zastoj.

Henrik Kenda v Ljubljani.

Stanovanje in hrana

za 3-4 dijake srednjih šol iz boljših rodbin išče se
za prihode žolsko leto v Ljubljani.

Pismene ponudbe pod znamko „K. 123“ vzpre-
jema iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“ do
5. septembra t. l. (2873-2)

V Knežjem dvorcu

se prodaja vsakovrstna

**opeka, železnina,
okna, vrata itd.**

Več se poizve na lici mesta ali pa pri lastniku Va-
lentinu Accetto, Trnovski pristan št. 14. (2773-11)

Hiša

z vrtom, njivo in hlevom
se prodá iz proste roke.

Več pove lastnik Anton Bizjak v Šelen-
burgovih ulicah št. 6. (2890-1)

Resnica.

Občno je pripoznano, da se imajo
sedanje dame zahvaliti za ono mišno
kožno barvo in ono zamolko in aristo-
kratsko polt, ki je jedino znamenje prave
lepote, Pampadurini pasti. Vedno čista,
nikoli raskasta ali razpokana koža, obraz
in roke, proste ogercev, mehurjev, czeb-
linskih in vroćinskih peg, vsi te prednosti
se vedno dosežejo, ako se za toaletu rabi pristno Pampa-
durino pasto, Poudre Pampadurine in Rix-ovo milo. —
Te higijenične parfumske predmete čisto priporočajo zdrav-
niki. III. (2119-9)

Da se izogne ponaredbam, prepričaj se, ako ima
vsak flakon tudi podpis **Rix-a, Dunaj II., Prater-
strasse 16, R x-Hof.**

Gospici Rozi Krašna

v kavarni v „Zvezdi“

k imendanu!

Danes veseli se dan Tvoj praznuje,
Zato Ti pošiljam voščilo le-tó:
Sreče obilo naj na-Te se vsuje.
Veselo preživi še let kakih stó!
Zadovoljnost blaži naj Ti dneve življenja,
Žalost ne tare naj nikdar sreča,
Ne stráši oblakov se črnih vrvenja,
Saj sestra v bran Ti brž roko podá!

Marija.

(2892)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v
srednjeevropskem času. (1795-198)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden,
Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inmost, Steyr, Linc, Dunaj via
Amstetten. — Ob 6. uri 15 min. jutraj mešani vlak v Kočevje, Novo mesto.
— Ob 7. uri 10 min. osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Steyr, Linc, Budejovice,
Plonj, Marijine vane, Heb, Frantsove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v
Kočevje, Novo mesto. — Ob 11. uri 55 min. popoldne osobni vlak v Trbiž,
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
4. uri popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inmost, Bregence, Curich,
Geneve, Paris, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejovice, Plonj, Marijine
vane, Heb, Frantsove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Am-
stetten. — Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje, Novo mesto.
— Ob 7. uri 44 min. zvečer osobni vlak v Lesc-Bled. — Vrh tega ob 6.
uri 39 min. popoldne vsako nedeljo in praznik iz Lesc-Bleda.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 52 min. jutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten,
Solnograda, Bregence, Inmosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Linc,
Steyr, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljaka, Franzens-
feste, Trbiža. — Ob 8. uri jutraj osobni vlak iz Lesc-Bleda. — Ob 8. uri
19 min. jutraj mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta. — Ob 11. uri 26
min. popoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipakega, Prago,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plonja, Budeje-
vica, Solnograda, Linc, Steyr, Paris, Geneve, Curicha, Bregence, In-
mosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovec, Pontabla, Trbiža.
— Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
— Ob 4. uri 55 min. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža. — Ob 8. uri 35 min.
zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta. — Ob 9. uri 4 min. zvečer
osobni vlak z Dunaja preko Amstetena, iz Lipske, Prago, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plonja, Budejovice, Solnograda,
Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla, Trbiža. — Vrh tega ob 10. uri 26
min. zvečer vsako nedeljo in praznik iz Lesc-Bleda.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 25 min. jutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri
50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah
in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. jutraj, ob 11. uri 15 min. popoldne, ob 6. uri
20 min. zvečer, ob 9. uri 55 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah
in praznikih.)

(3098-12)

Trgovina z mešanim blagom

in
trgovina z deželnimi pridelki

v dobro obiskanem zdravilišču **Rogatec-Slatina**, kjer je
tudi velika župnijska občina z močno obljudo okolico, z
dubro idočo kupčijo, **se takej odda** pod ugodnimi plačil-
nimi pogoji za nizko najemuino. (2872-3)

Vprašanja naj se pošiljajo **Ivanu Löschnig-u v**
Šmarji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein).

Akvizitérje

za požarno in življensko zavarovanje
proti stalni plači in upravnini vzprejema pri
nas dobro znana in razširjena zavarovalnica. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo
našega lista pod naslovom: „Akvizitér“. (2860-2)

Zaradi slabega zdravja dam v najem

prodajalnico

vso prodajalniško pripravo, mešano blago in
dobro upeljano trgovino klepljanih čipk (špic)
v **Edriji h. št. 280.**

(2866-5)

Fr. Zust.

Hiša št. 4 v Kurji vasi

katera je posebno za gostilniški obrt pripravna in
v kateri se tudi sedaj gostilna nahaja,

se iz proste roke takoj prodá.

Natančneje se poizve pri posestnici hiše **Ma-
riji Borštnik sami.** (2880-1)

Postranski zaslužek

150-200 gl. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst,
ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk.
— Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-
Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (2568-20)

Ustanovljena 1. 1874

Raki

se dobijo vsak dan

v gostilni „Pri zlati ribi“

Ribje ulice šte. 6.

(2811-5)

Franjo Rozman, gostilničar.

Vozni listki v Sev. Ameriko

(2646-8)

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7* **DUNAJ.**

Vsak dan odprava z Dunaja.

Pojasnila zastoj.

Podjetje za prevažanje pohištva

z 2 pohištvenima vozovoma in 4 konji z opravo vred,
kakor tudi (2867-1)

različni drugi tovorni vozovi in nekoliko koleseljev se
takoj prodá zaradi spremembe bivališča

v Kolodvorskih ulicah št. 29.

Za slabotne osebe

trpeče na pomanjkanju krvi in na živcih

kakor tudi

za blede in medlujoče otroke

se uporablja

železnato vino

lekarnarja **PICCOLI**-ja „pri angelju“ v Ljubljani

s prav poveljnim uspehom. (2635-9)

Steklenica velja gl. 1—, 5 steklenic gl. 4-50.

Poštna naročila se izvrše obratno; poštino plača naročitelj.

Za bližajočo se setev

priporočamo svojo

zajamčeno čisto

z najvišjimi darili odlikovano

Thomas-fosfatno moko

(iz čeških Thomas-zalog)

z zajamčeno vsebino 15—17% citratnoraztopljive
fosforne kisline in 85—100% fine moke.

Neprekošeno gnojilo za vse vrste žit, sečnih in olinatih pridelkov,
za deteljna in lucerna polja, vinograde, nasade hmelja in sočivja, po-
sebnost pa za gnojenje senožitij pripravno.

Najboljše, najuspešnejše in najcenejše fosforokislino

gnojilo prekosí posebno glede trajnega učinka vse superfosfate.

Vsebinska citratnoraztopljive fosforne kisline se jamóti, slučajno
manjkajoča količina se **povrne.** (2805-5)

S ceniniki, strokovnimi spisi in drugimi željenimi razjasnili je
radovoljno na uslugo

Brzojavni naslov:

Thomaswerke, Prag.

Telefon 1414.

Interurbanski sk'ep.

Prodajalni bureau fosfatne moke

čeških Thomas-zalog v Pragi

Marijine ulice 11.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

klobukov

priloga

J. Soklič.

(1726)

Pod Trnovo št. 2.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreže točno trdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (1734)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakekda naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,

kavarnar.

(1727)

Glavna zaloga prvih tovarn najfinejših klobukov

J. S. BENEDIKT

Ustanovljeno Ljubljana Pri „predici pri križu“

Stari trg št. 1/6. 2697

Prekupovalcem tovarniške cene. Ceniki se pošiljajo brezplačno.

Prej **Albert Robida** Prej M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pisanim potom. (1743)

Prej **Alojzij Erjavec** Prej J. Zor J. Zor

(1728) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarške ulice št. 3

priloga se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejših do najprostejših oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sobni slikar **Josip Erbežnik** Sobni slikar

Poljanska cesta 17 Moste 33

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kolikor mogoče po najnižjih cenah.

(66)

Za ukusno in trpežno delo se jamči.

Naročila pisanim potom: Moste št. 33.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolitnega. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Selenburgove ulice št. 6 1729

priloga svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovec. Specialitete v ekspresnih puškah in pištolah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

10 gld. samo stane pri meni fin modro na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, ki jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gld.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela (1737) po najnižji ceni.

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Mehanik

(1745) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradisce št. 8, Igriske ulice št. 3

priloga p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1728)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Ceniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni

(1731) v Vodmatu št. 3

priloga p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priloga gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrežbo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priloga svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke se meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora

priloga svojo zalogo izvršnih jermenov za stroje in jermena za šivati po nizkih cenah.

Kovčki „en gross“ gg. trgacem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovino-ivnica.

Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznilce in žage. (1732)

Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Telegram! Veliko zalogo suknenih ostankov

(1740) prodam pod ceno.

Hugo Ihl, Pred škofijo štey. 2.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priloga svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprostejših, kakor tudi najnovejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

(1733)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg štey. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priloga svoje izvršne slamo-reznilce in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

Vinska klet

se odda takoj ali s 1. novembrom
v Udmatu št. 5. (2868-2)
Več pove A. Šarabon, Sv. Petra mitnica

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s
prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in
srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdienst“
Rudolfu Mosse na Dunaju. (2849-2)

PHÖNIX-POMADA

na razstavi za zdravje in vreda-
vanje bolnikov v Stuttgartu 1890
odlikovana z nagrado, je po zdrav-
niškem izreku in mnogih zahval-
nih pismih, katerih število gre v
tisoče, priznana kot jedino, zares
reelno in neskodljivo sredstvo, s
katerim se doseže tako pri gospéh
kakor pri gospodih lepa in bujna
rast las in se prepreči, da ne
izpadajo in da se ne dela mej njimi
prhot; mladi gospodje dobé po
nje rabi močne brke. Za uspeh
in za neskodljivost se garantuje.

Lonček 80 kr., če se pošlje po pošti ali proti povzetju 90 kr.
K. HOPPE, Wien, XV., Zinkgasse 14.
(2790-4)

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb
Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6

išče nujno: 3 kuharice in 3 hišne in dekleta za
pomivanje za Pulj, plača 10-12 gld.; dekleta za
razna dela za Gorico in Trst; kuharice za Sisek, plača
12 gld.; kuhinjsko deklet za Opatijo; več deklet za
razna dela za tukaj; prodajalke za trgovino z meša-
nim blagom za vun; pestunje za tukaj in vna; kočijaža
za Štajersko; hlape za vole in krave za vun itd. (2889)

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
2222 parobrodno društvo v Reki. (21)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej
otoki se vijoča vožnja črta
(elegantni, z največjim
komfortom oprem-
ljeni, električno
razsvetljeni
parniki)

DALMACIJO.
Hitre
vožnje:
V noči od so-
bote na nedeljo ob
1. uri in vsako sredo
dopoludne v Kotor preko
Zadra - Spljeta in Gruča.
Vsak ponedeljek v Spljet-Metko-
vič. Vsak petek v Lošinj-Zadar-
Spljet. Vsak četrtek poštini parniki
v Zader-Spljet in na otoke do Kotora.
Vožni redi se nahajajo v Waldheim-
ovem „Konduktoru“ št. 593-604.

Se štiri stanovanja

in sicer: 3 s sobo in kuhinjo, 1 z dvema sobama
in kuhinjo, se oddajo v novosezidani hiši na Po-
ljanski cesti. — Natančneje o tem pri gospodu
E. Predoviču, Poljanski trg h. št. 5. (2885)

Sadje za mošt

hruške in jabolka, kupuje po najvišjih cenah
Anton Sirniger (2879-2)
graščak in posestnik drevesnice v Kilbu (Niž. Avstr.).
Ponudbe se izprosijo v nemškem jeziku.

Kathreiner
KNEIPP'SKA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih po-
narejenih izdelkov je treba paziti
na izvirne zavoje s imenom:
Kathreiner

Zahvala.

Zavarovalnica „Assicurazioni Generali“ v
Trstu je podpisancu polovico zavarovanega zneska, t. j. 100 gld.,
izplačala, dasi nisem imel pravice, kaj tirjati, ker sem bil premijo za
letos na dolgu ostal. Za to dobroto se očitno zahvaljujem in to zava-
rovalnico vsacemu toplo priporočam.

Palovče, dne 24. avgusta 1896.

Janez Vavpetič, pogorelec.

(2893)

Usojam se, slavnemu občinstvu naznanjati, da sem otvoril
na Poljanski cesti št. 31
veliko zalogo raznovrstnih koles
posebno priporočam najfinjša (2786-7)
„Styria“-kolesa
katera so obče jako priljubljena in kot izvrstna poznata, po najnižjih cenah.
Obrabljena, dobro ohranjena „Pneumatik“-kolesa prodajam po 70-100 gld.
Ravno tam nahaja se mehanična delavnica, in
se prevzemajo vsa v to stroko spadajoča popravila.
K obilnemu nakupu se priporoča
Franjo Čuden
Ljubljana urar in javeljir Mestni trg.

V najem se daje takoj
5 oral dobro obdelanih njiv
v mestnem pomerju ljubljanskem skupaj ali po parcelah.
Tudi se prodaja
goveda, mlatilnice z viteljem (Göppel) in
razno gospodarsko orodje.

Mlin s 6 tečaji in žaga

s stalno vodno silo, ležeč dve uri od Ljubljane, 5 minut od železniške po-
staje, z 10 orali njiv, 10 orali travnikov in 12 orali gozda za
sekanje, se pod ugodnimi pogoji prodaja.

Povpraševati naj se blagoveli pri **F. Ferlinzu** (gostilna „pri Zvezdi“)
v Ljubljani. (2858-3)

S tem usojam se javljati slavnemu občinstvu, da sem
z današnjim dnevom otvoril
na Dunajski cesti
(baraka poleg kamnoseka Čamernika)
kiparski atelijé
ter da bodem vse vrste kiparskih del izdelaval, to je:
v kamnu, sadri, štku in cementu, po izgotovljenih
ali lastnih načrtih.
Uslobodujem se torej svoj posel slavnemu občinstvu
najtopleje priporočati.
S spoštovanjem
Jurij Borošić & Comp.
stavbeni kipar.
(2852-2)

P. n.

Usojam si uljudno naznaniti, da je z današnjim dnevom moj sodružnik gospod
Josip Petcosig vsled bolezni iz do sedaj **Petcosig & Kovačič** gla-
seče se tvrdke

„Prvi ljubljanski zavod čiščenja perila s strojem“
kot sodružnik izstopil in da bodem jaz zavod v ravno istem zmislu kot jedini
voditelj vodil.

Za obilno nama izkazano zaupanje zahvaljujoč se, prosim najuljudneje, isto tudi
meni ohraniti in beležim

z odličnim spoštovanjem

Rudolf Kovačič

„Prvi ljubljanski zavod čiščenja perila s strojem“
Židovske ulice št. 4.

(2882)

Priporočamo svoje
kokse
kot dima in saj prosto, brez duha gorivo za ognjišča in
sobne peči kakor tudi za vse obrtne kurjave, posebno za klu-
čarje, kovače, sluščarje, kavararje, pralnice in
likalnice, krojače, klobučarje, za izsuševanje sten
i. t. d. i. t. d.
Iz tovarne do 50 kg po 2 kr. za kg,
50 „ 95 kr.
100 „ gld. 1 80.
Večje množine se razpošiljajo po dogovoru v vnanje kraje
v vrečah ali v celih vagonih.
Pri pošiljanju na dom se računni za voz gld. 1 50.
Z velespoštovanjem
Plinova tovarna v Ljubljani.
(2883-1)

Cement

traverze, železniške šine, vsakovrstno
železo za vezi, strešni papir, štorje
za obijanje stropov, samokolnice,
cinkasto in pocinkano ploščevino,
vsakovrstna kovanja za okna in vrata,

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje
priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškovič

trgovec z železnino (2173-40)
v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 10.

Kot prodajalka

v neki glavni trafiki večjega mesta se takoj vzprejme zdravo, brhko, mlado dekle iz dostojne rodbine in z lepim vedenjem, ki govori slovenski, nemški in laški in zna dobro računati. Prednost imajo take, ki so že bile v kaki prodajalnici. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe, pisane v 2 izmed omejenih jezikov s fotografijo in spričevali naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Naroda“ pod naslovom „Pridna prodajalka“. (287-2)

Dve novi, davka prosti

hiši

na Karolinski zemlji št. 24 in 26
sta na prodaj pod prav
ugodnimi pogoji.

Povpraša naj se istotam. (2781-4)

Hitite in naročite, dokler je še kaj zaloge!

Nakupna prilika, kakor je še ni bilo!

Vsled razpusta jedne največjih tovarn za ure v Švici sem dobil nalog razprodati še nahajajočo se zalogo **prima remontoirnih žepnih ur na sidro s sekundnim kazalom in garantirano dobro idočih** po nevaslišano nizki ceni (2834-3)

gld. 2.90 gld. 2.90.

Naj torej nikdo ne zamudi te nikdar več v življenju se ponavljajoče ugodne prilike izkoristiti, dokler je kaj zaloge in naj vsakdo naroči tako **prima remontoirno žepno uro na sidro**; vsak naročitelj take ure dobi **krasno verižico brezplačno**. **Jedino in izključno se dobiva proti povzetju ali poprejšnji vpošiljavi zneska pri**

komisijski hiši za ure **Blodek N.**

Dunaj, II/3, Miesbachgasse 7.

Neugajajoče se vzame nazaj.

J. Klauer-jev

pristni kranjski

likêr iz planinskih zelišč

je — kakor znano — dobil pri Triglavski slavnosti dne 16. avgusta t. l. ponosno ime

Triglav

in bode isti odslej, da se preprečijo zamenjanja z drugimi takozvanimi planinsko-zeliščnimi likêrji, le pod tem imenom in z zakonito zavarovano znamko „Triglav“ v trgovini se dobival.

Ta domači izdelek je zdaj tudi po c. kr. kemično-fizjologični poskuševalni postaji v Klosterneuburgu in po c. kr. kmetijski poskuševalni postaji na Dunaju analizovan in glasom svedočb gg. ravnatelj dr. L. Roesler-ja in dr. C. Meissl-a prost zdravju škodljivih tvarin je označen kot likêr (2881-1)

izborne kakovosti.

Likêr iz planinskih zelišč **Triglav** je tudi izven ožje domovine na izbornem glasu in se ga posebno rado rabi na grajskih namizjih, kar pričajo svedočbe.

! Za urarje!

Dele ur, furniture in orodje

obavlja najceneje in v dobri kvaliteti (2757-4)

Fr. Balleg. trgovina za furniture in orodje, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 36, I.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

(2220-21) najceneje pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

264-10

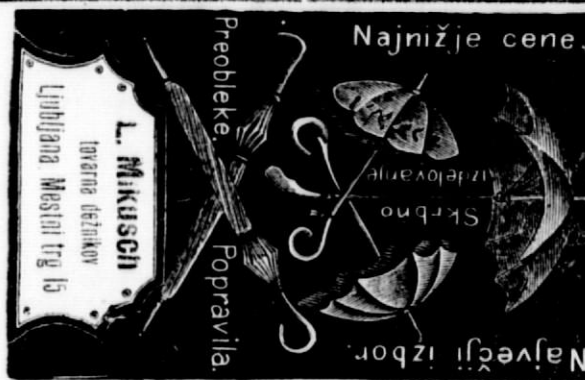
Štupa za prašiče

ali in
svinjski redilni
hranilni prašek.

Najboljše varstveno in dijetelčno sredstvo za prašiče.

I zavoj 25 kr., 5 zavojev I gld.

Priporoča, prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja
lekarna Trnkóczy v Ljubljani
pri rotovžu, zraven mestne hranilnice.

(211-22)

4-6 dijakov

od 10-14 let starih vzprejme se v stanovanje in na hrano. Na razpolago je glasovir in instrukcija pod moškim nadzorstvom. — Več se izve pri upravništvu „Slovenskega Naroda“. (2894-1)

Hišo

(2891-1)

v dobrem stanu in z vrtom (pogoi) v Ljubljani želi nekdo kupiti. — Ponudbe z označeno ceno in levo pod naslovom „Hiša z vrtom“ poste restante Ljubljana do 15. septembra 1896.

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prezema se se oprave za novorojence. Ceniti v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku se na zahtevanje pošiljajo prosto pošiljajo.

Prezema se se oprave za neveste.

Ustanovljeno leta 1870.

Cena in blago brez konkurence!

Srajce za gospode
bel šifon, gladka prsa, brez
savrtnika, brez manšet,
27 vrst,
1 komad po gld. 1.10 do 2.70
6 komad. „ „ 6.25 „ 15 —
Srajce za dečke
v 4 velikostih, kakor zgoraj
1 komad po gld. 1. — do 1.40
6 komad. „ „ 6.75 „ 7.75
Spodnje hlince (gute)
za gospode 6 kakovostij
1 kom. po gld. — 80 do 1.40
6 kom. „ „ 4.50 „ 7.50
12 ovratnikov
gld. 1.80 do gld. 2.20.
12 parov manšet
od gld. 3.80 do 4.60.
12 komadov
predarjenikov
od gld. 5.25 do 6. —

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči tvrdka

C. J. Hamann v Ljubljani

zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uniformovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

Dr. Rose balzam

za želcece
iz lekarne

B. FRAGNERJA v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in mlo odvajajočega učinka.

Svarilo! Vsi deli ambalaže imajo zraven s oboje postav o depotnovano varstveno znamko.

(1700-14) Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragnerja pri „črnem orlu“

Praga, na Mali Strani, ogelj Spornjerjeve ulice.

Velika steklenica I gld., mala 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Zaloga v avstro-ogerskih lekarnah.

 Radi podiranja hiše
premestil sem prodajalno

na

Mestni trg h. št. 19.

P. n. občinstvu se za nadaljno naklonjenost
in obisk priporočam.

S spoštovanjem

(2878-1)

Friderik Soss.